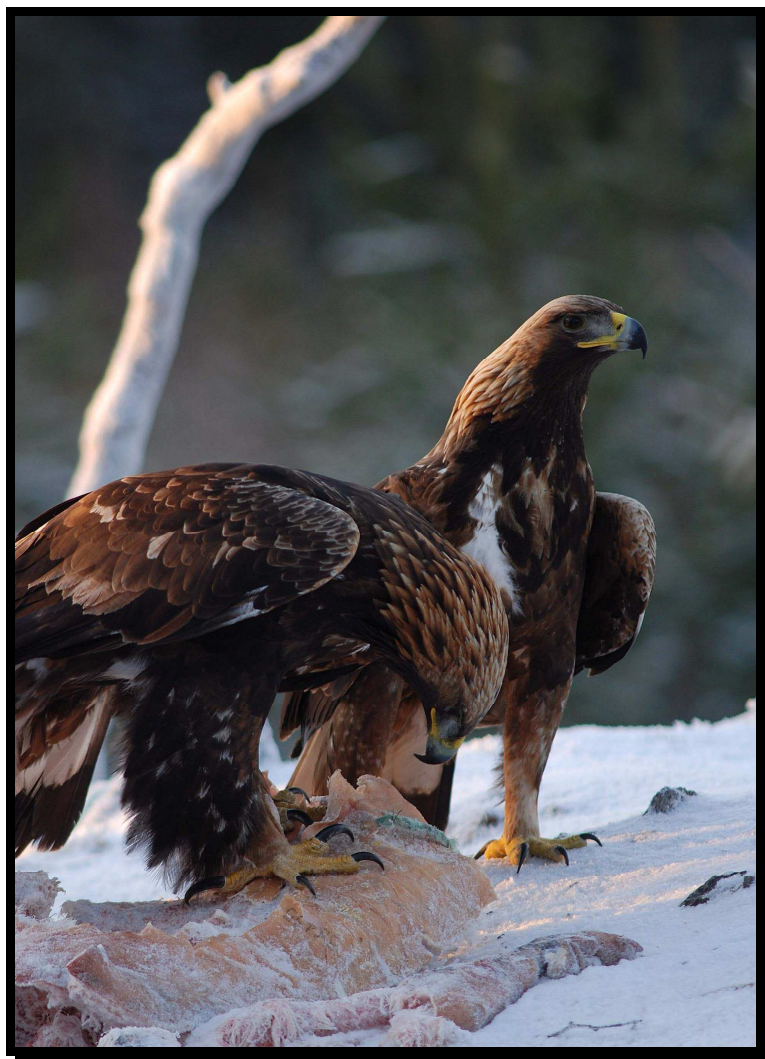

Örnutfodringen 2007/2008

En sammanfattning i ord och bild

Falu Fågelklubb

Lars Lagerqvist
Vilho Rytönen
Börje Olsson
Hans Ersson
Peter Rolén

Sammanfattning

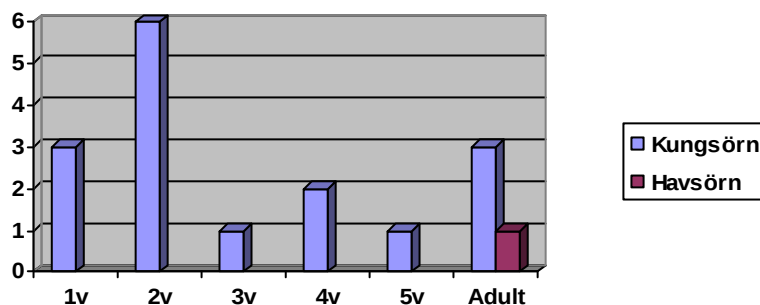
1/11-07 skedde det första utlägget och örnsäsongen 2007-2008 startade. Totalt har det lagts ut 1200 kg nötkött och griskött samt ett rådjur. Under fem vintermånader, två dagar i veckan har det matats vid ca 47 tillfällen. Antalet bevakningstimmar har uppgått till ca 208 fördelat på 27 tillfällen vilket är 34 timmar och 3 tillfällen mindre än förra vintern. Säsongen avslutades den 18 mars med det sista utlägget.

Det har i vinter totalt dokumenterats 17 kungsörnar, 1 havsörn samt 3 duvhökar. 5 av örarna har setts 6 gånger eller fler. 3 kungsörnar samt havsörnen har varit ringmärkta. Även en ringmärkt korp, märkt i Arbrå 2007, har lästs av. Pajala 203E har för 8:e året i rad besökt utfodringen och även 258N är en gammal bekant från förra vintern. Den omärkta, adulta örnen Mandela tror vi är Serij som sågs förra vintern. Flera mönster bland de mindre vingpennorna tyder på detta men självklart råder en viss osäkerhet. För 3:e vintern i rad dök havsörnen K012 upp vid utfodringen. Den är nu inne på sin 9:e vinter och är den äldsta, märkta örnen vi sett i år. Den sågs vid hela 10 tillfällen och var den enda havsörnen som dokumenterades.

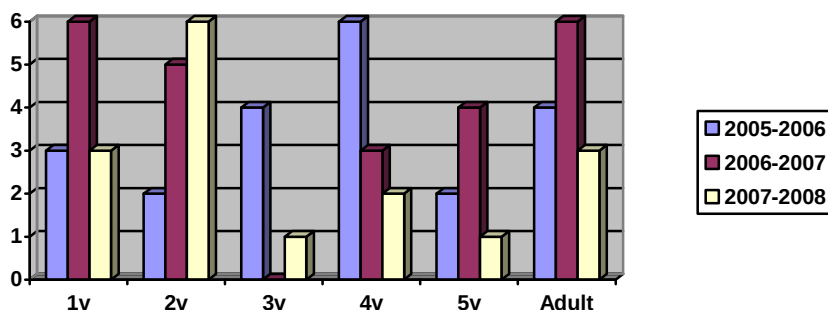
11/11-07 gjordes första bevakningen från gömslet och gav, konstigt nog, inte en enda observation på örnen. Exakt samma dag 2006 sågs 4 örnar och väderförhållandena var likartade de båda dagarna.

Även i år skedde tre officiella räkningshelger inom örn-72. Första helgen i december gav 4 kungs- och 1 havsörn. De andra två helgerna var mer sparsamma med örnen.

30/12-07 samt 27/1-08 var vinterns örntätaste dagar med 7 kungs- och 1 havsörn resp 7 kungsörnar. Flygspaningshelg 16-17/2-08 sågs en ny adult havsörn samt en subadult havsörn i området. Dessa två blev tyvärr aldrig dokumenterade vid utfodringen.

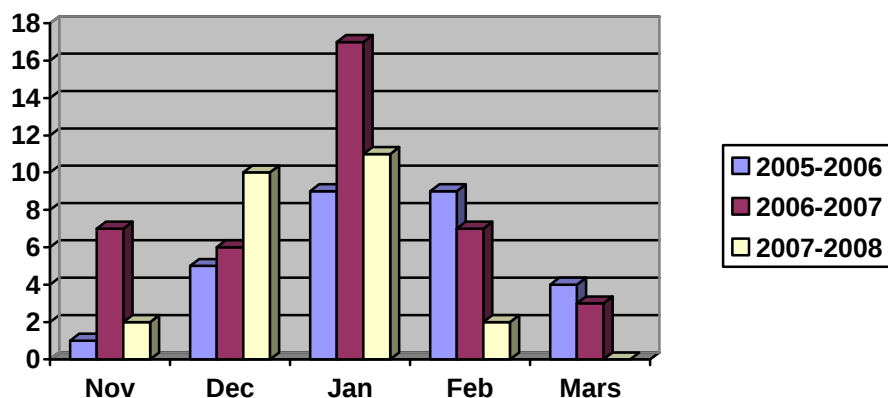

Tabell 1. Antal örnar fördelat på ålder.

Tabell 2. Antal kungsörnar fördelat på ålder. Historik.

När vi nu summerar så har det dokumenterats 7 kungsörnar och 2 havsörnar mindre denna vinter jämfört med förra. Anledningen kan vara flera: färre bevakningstimmar från gömslet, varm och snöfattig vinter som gjort att örnarna lättare har kunnat jaga bl a skogsfågel, fler älgkadaver i skogen samt att en skabbräv denna vinter gått hårt åt köttet vilket gjort att det varit helt tomt mellan vissa utlägg. Mycket dålig örnaktivitet kring åteln under februari och mars (se tabell 3) där endast två juvenila kungsörnar har setts tyder dock på att de hittat mat på annat håll.

Tabell 3. Antal kungsörnar och månad. Historik.

Örngruppen vill tacka alla som på olika sätt bidragit till ännu en genomförd och lyckad utfodringssäsong. Vi tackar även i år Bogdan Persson i Leksand för hjälpen med åldersbestämningen. Rapporter från andra utfodringsplatser tyder på ett ökat antal juvenila kungsörnar. Detta kan tyda på att kungsörnsstammen är på väg åt rätt håll men även att ungfåglarna i allra högsta grad är beroende av det giftfria köttet för att klara sig genom vintern. Arbetet måste sålunda fortsätta!

Örngruppen, Falu Fågelklubb

Kungsörn

Långben.

Uppskattad ålder: 1V, juvenil. Ej ringmärkt.

Att notera: Örnens grå fläck i nacken.

Observerad:

071208 (Lasse L)	071209 (Hans E)
071227 (Peter R)	071230 (Hans E)
080103 (Hans E)	080113 (Hans E)
080120 (Hans E)	080127 (Hans E)
080203 (Hans E)	080210 (Hans E)

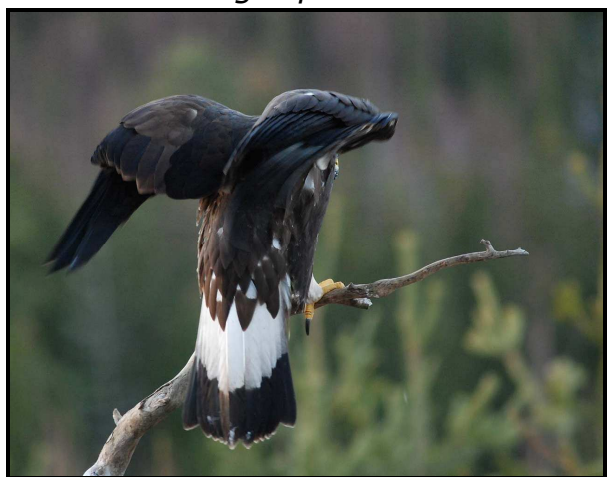
071208

Foto: Lasse Lagerqvist

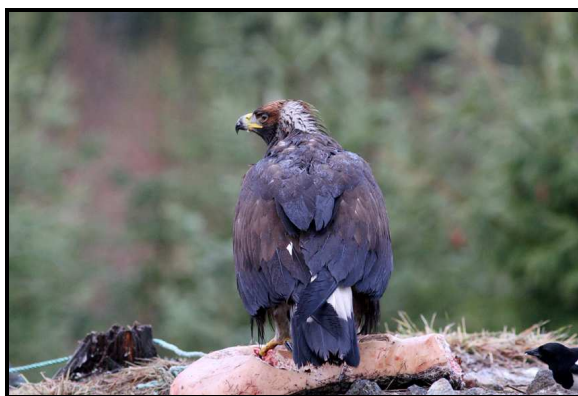
071230

Foto: Hans Ersson

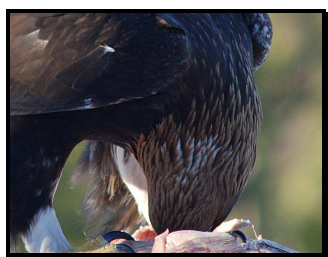
071230

Foto: Hans Ersson

071208

Foto: Lasse Lagerqvist

080127 *Foto: Hans Ersson*

Pricken.

Uppskattad ålder: 1V, juvenil. Ej ringmärkt.

Observerad:

071222 (Hans E)	071230 (Hans E)
080112 (Lasse L)	080126 (Lasse L)
080127 (Hans E)	080128 (Peter R)

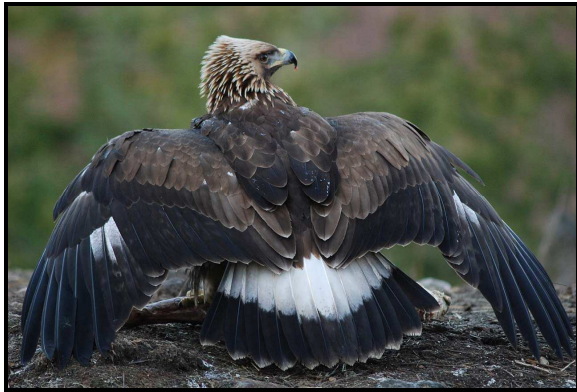
080127

Foto: Hans Ersson

071230

Foto: Hans Ersson

071230

Foto: Hans Ersson

080128

Foto: Peter Rolén

Pölsa.

Uppskattad ålder: 1V, juvenil. Ej ringmärkt.

Observerad: 080210 (Hans E)

Samtliga bilder: 080210

Foto: Hans Ersson

Rädder.

Uppskattad ålder: 2V. Ej ringmärkt.

Observerad: 071209 (Hans E)

Samtliga bilder: 071209

Foto: Hans Ersson

Jas.

Uppskattad ålder: 2V. Ej ringmärkt.

Att notera: Början till adult teckning i de mellersta stjärtpenorna.

Observerad: 071216 (Hans E)

071230 (Hans E)

080120 (Hans E)

080120

Foto: Hans Ersson

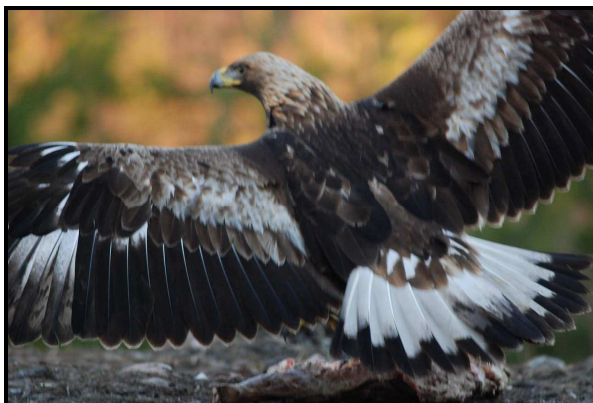
071216

Foto: Hans Ersson

071216

Foto: Hans Ersson

071230

Foto: Hans Ersson

Butter.

Uppskattad ålder: 2V. Ej ringmärkt.

Observerad: 080106 (Hans E)

Samtliga bilder: 080106

Foto: Hans Ersson

258N.

Ålder:

Ringmärkt:

Att notera:

Observerad

2V.

Höger svart N0590, vänster svart/röd 258N.

Ringmärkt i Lycksele lappmark 21/6 2006.

Det är andra vintern i rad som örnen besöker utfodringen.

080127 (Hans E)

Samtliga bilder: 080127

Foto: Hans Ersson

De två nedersta bilderna är från vintern 06-07, som jämförelse.

Foto: Lasse Lagerqvist & Hans Ersson

Lightning.

Uppskattad ålder: 2V. Ej ringmärkt.

Att notera: Mycket ljusa täckare och stjärtfjädrar.

Observerad: 080126 (Lasse L)
080127 (Hans E)

080126
Foto: Lasse Lagerqvist

080127
Foto: Hans Ersson

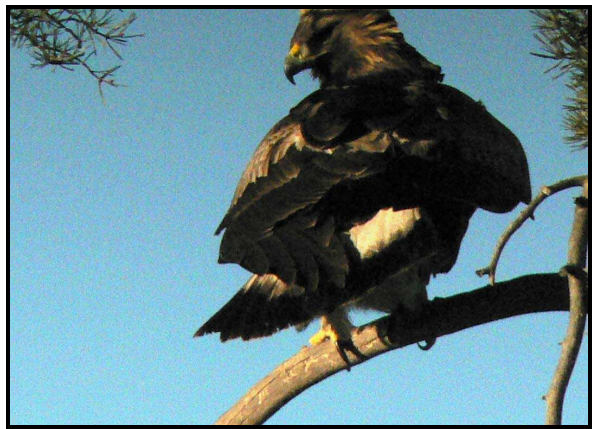
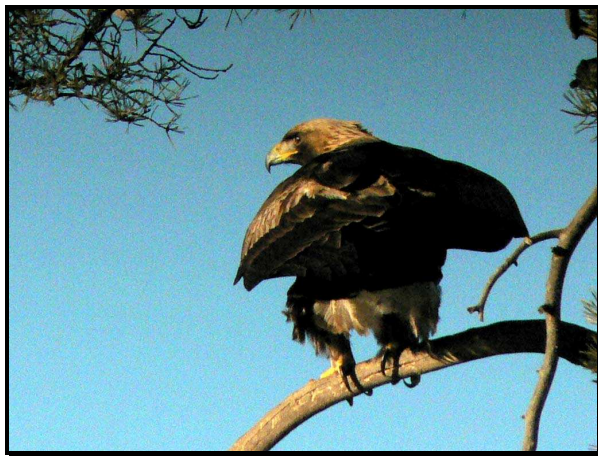
080127
Foto: Hans Ersson

Nicke Nyfiken.

Uppskattad ålder: 2V. Ej ringmärkt.

Att notera: Örnen blev aldrig fotograferad sittande på marken.

Observerad: 080127 (Hans E)

Samtliga bilder: 080127

Foto: Hans Ersson

Blyger.

Uppskattad ålder: 3V. Ej ringmärkt.

Observerad:

071209 (Hans E)

071222 (Hans E)

080103 (Hans E)

080127 (Hans E)

071216 (Hans E)

071230 (Hans E)

080105 (Lasse L)

071209

Foto: Hans Ersson

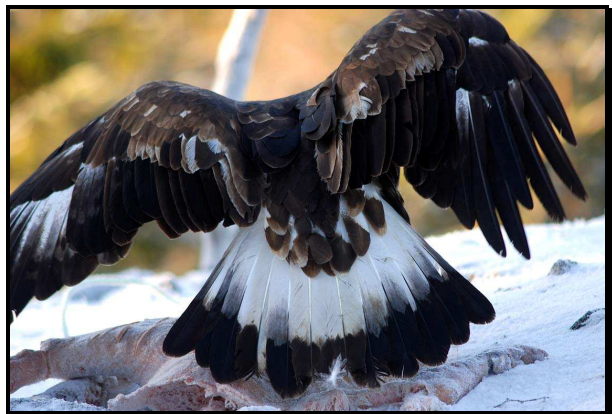
071209

Foto: Hans Ersson

071216

Foto: Hans Ersson

071216

Foto: Hans Ersson

Mr Blå. 274K

Ålder: 4V.

Ringmärkt: Höger röd N0897, vänster blå 274K. Ringmärkt i Hälsingland 22/6 2004 som ensam bounge.

Att notera: Den är tidigare sedd vid två olika platser i Gästrikland under januari och februari 2006.

Observerad: 071117 (Lasse L)
071118 (Hans E)

071117

Foto: Lars Lagerqvist

071118

Foto: Hans Ersson

071118

Foto: Hans Ersson

071118

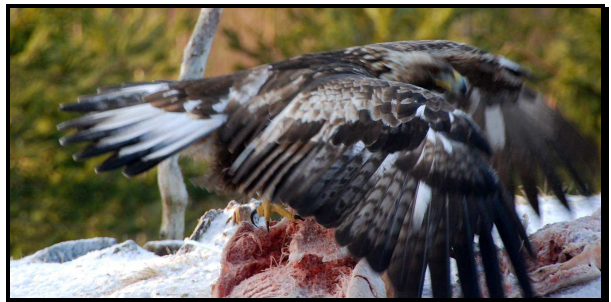
Foto: Hans Ersson

Findus.

Uppskattad ålder: 4V. Ej ringmärkt

Att notera: De jämnfärgade större täckarna påminner om en 2v.

Observerad: 071222 (Hans E)

Samtliga bilder: 071125

Foto: Hans Ersson

Nasgúl.

Uppskattad ålder: 5v. Ej ringmärkt.

Att notera: Orolig örn som bara gjort ett hastigt besök på åteln.

Observerad: 071222 (Hans E)
080127 (Hans E)

071222

Foto: Hans Ersson

080127

Foto: Hans Ersson

Pajala. 203E

Ålder:

8V.

Ringmärkt:

Höger svart X3392, vänster orange/svart 203E.
Ringmärkt i Pajala år 2000.

Att notera:

Det är 8: e vintern som denna örn besöker åteln.

Observerad:

071125 (Hans E)   071208 (Lasse L)

071209 (Hans E)   071222 (Hans E)

071230 (Hans E)   080103 (Hans E)

080106 (Hans E)   080120 (Hans E)

071125

Foto: Hans Ersson

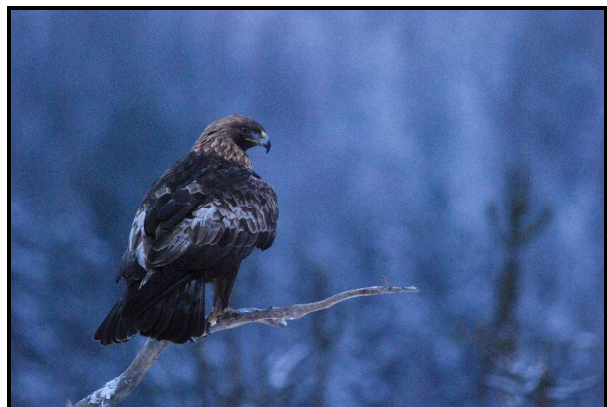
071125

Foto: Hans Ersson

071125

Foto: Hans Ersson

080106

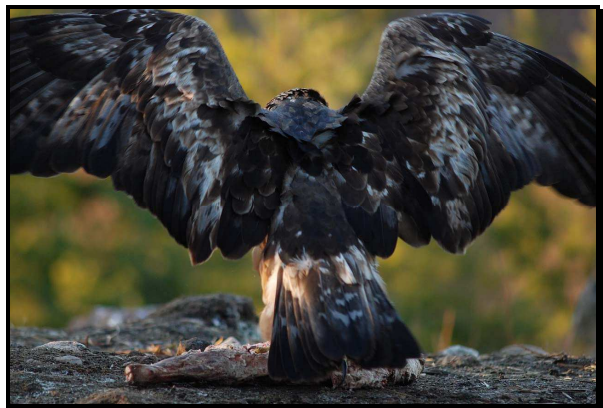
Foto: Hans Ersson

Mandela (eller Serij?).

Uppskattad ålder: Adult. Ej ringmärkt

Att notera: Detta är troligen örnen Serij som sågs vid tre tillfällen 3-7/1 2007. Mönstret i de större och mindre täckarna tyder på det.

Observerad: 071230 (Hans E)

Samtliga bilder: 071230

Foto: Hans Ersson

070106

071230

Svarten.

Uppskattad ålder: Adult. Ej ringmärkt

Observerad: 071230 (Hans E)
080103 (Hans E)
080106 (Hans E)

080106

Foto: Hans Ersson

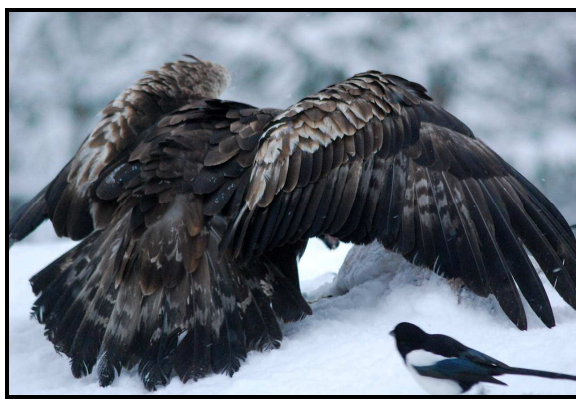
071230

Foto: Hans Ersson

071230

Foto: Hans Ersson

080103

Foto: Hans Ersson

Havsörn

K012.

Ålder:

Ringmärkt:

Att notera:

Observerad:

9V.

Höger vit/blå X5426, vänster blå/röd K012.

Ringmärkt 18/5 1999 i Uppland av Björn Helander.

Det är 3: e vintern i rad som örnen besöker åteln.

071117 (Lasse L).   071118 (Hans E).

071208 (Lasse L).   071209 (Hans E)

071215 (Lasse L)   071216 (Hans E)

071230 (Hans E)   080103 (Hans E)

080119 (Lasse L)   080120 (Hans E)

071230

Foto: Hans Ersson

080103

Foto: Hans Ersson

071230

Foto: Hans Ersson

071230

Foto: Hans Ersson

Duvhök

Mimmi.

Uppskattad ålder: Adult.

Att notera: De gula ögonen. Brun nyans på rygg och stjärt.
Troligen en hona.

Observerad: Vid bevakningstillfällen under hela vintern.

071111

Foto: Hans Ersson

071125

Foto: Hans Ersson

071125

Foto: Hans Ersson

071209

Foto: Hans Ersson

Musse.

Uppskattad ålder: Adult.

Att notera: De gula ögonen. Troligen en hane.

Observerad: Vid bevakningstillfällen under hela vintern.

071125

Foto: Hans Ersson

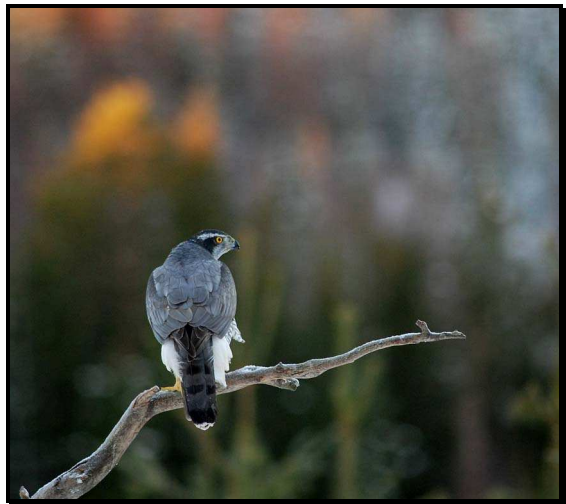
071125

Foto: Hans Ersson

071125

Foto: Hans Ersson

080113

Foto: Hans Ersson

Knatte.

Uppskattad ålder: Juvenil.

Att notera: Den bruna,juvenila, fjäderdräkten.

Observerad: Vid bevakningstillfällen under hela vintern.

071111

Foto: Hans Ersson

071209

Foto: Hans Ersson

071209

Foto: Hans Ersson

080113

Foto: Hans Ersson

Korp

Ålder: 1v
Ringmärkt: Höger 91(5)7578.
Att notera: Ringmärkt i Arbrå, Hälsingland 2007.
Observerad: 080105 (Lasse L)
080106 (Hans E)
080210 (Hans E)

Samtliga bilder 080106
Foto: Hans Ersson

Pajala 203E

Här visas förändringarna i Pajalas fjäderdräkt under några av de vintrar som örnen besökt åteln. Denna örn har varit en trogen besökare varje vinter sedan den föddes år 2000.

1V, 2000.
Foto: Lars L

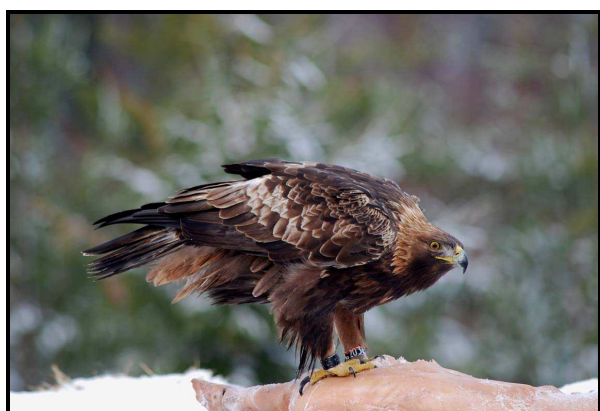
3V, 2003.
Foto: Lars L

6V, 2006-01-15.
Foto: Hans E

7V, 2006-11-26
Foto: Hans E

8V, 2007-11-25
Foto: Hans Ersson